

A TENGERPART

NAPILAP.

V. évfolyam.

FIUME, csütörtök, 1908. január 23.

18. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Vicolo dell'Ospedale. (Új Wurzer ház). I. em.
TELEFON 220. SZÁM.

Előfizetési ár:
Egész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre . . . 12 kor. Egy hónapra . . . 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

HIRDETÉSEKET
a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 40 fillér.

Az autonom orvos.

Eddig csak az autonom ügyvédek csinálták a galibákat a városi politikai életben. Ők vitték bele a fiumei népet a féktelen magyargyűlöletbe, ők voltak a hangadók a parlamenti jogokkal felruházottnak vélt rappresentanzában s — tessék csak a rappresentanza ülésére visszaemlékezni — ők voltak azok, akik a renitenciát javasolták. Nem hivatkozunk az eseményekre. A nevek is eleget beszélhetnek. De nekik, hogy úgy mondjuk, velük született joguk, hogy politizáljanak. Hogy azután jól van avagy rosszul ténferognak a városi politika sziklás göröngyein, az már más lapra tartozik.

Az ügyvédek után most az orvosok is kezdik magukat beleártani a politikába, hogy mennél jobban jövedelmezzen a mesterségük és a politika révén itt és amott némmi konchoz jussanak. Mert hát a szent autonomuralom hozta magával azt a lehetetlen állapotot, hogy itt csak az boldogulhat igazában, aki az autonómzászló érdekében korteskedik s akinek élte hivatása inkább a zsebpolitikusok, mint a becsületes munka szekerét tolják. Egyes orvosok tehát, amellet, hogy Fiume érdemtelen egészségügyi őrei, abban keresik szórakozásukat, hogy az autonom szekér mellé szegődnek igaz lovagnak s többet politizálnak, mint amennyit mesterségük megengedné. Mert hát az csak kétségtelen dolog, hogy az orvosnak nem a politika, hanem a gyógyászat a kenyere. Vagy orvos valaki, vagy csapjon fel népámitó demagógnak. Az orvosi hivatásnak ki kell zárnia a politikát s a politikai gyűlöletet.

Az orvos, amikor azzá avatják, nem arra esküszik, hogy híven fogja szolgálni a politikai zsebrákok hadát, hanem arra, hogy éjjel-nappal, fagyban, forróságban, napfényben és cikkázó villámok között is elmegye a beteg házához, hogy segítségben részesítse, vagy, ha ehhez tehetsége és tudása nincsen, legalább az orvos megnyugtató és biztató szavaival hasson a beteg vagy haldokló embere.

Az orvosi hivatás nemes és szép, de csak akkor, ha annak élnek azok, akik erre a mesterségre adták a fejüket. Az orvosnak tanulnia, haladnia kell a fejlődő tudománnyal s egy percet sem szabad elfecsérelnie haszontalan és céltalan politikai kalandokra. Sajnos, Fiumében vannak orvosok, akik csak úgy politizálnak, akár az autonom ügyvédek, akik inkább demagógok, mint orvosok. És még elszomorítóbb az a körülmény, hogy éppen ezek közül az emberek közül töltnek be több fontos hatósági tisztségeket.

Ilyen tisztséget visel Jellouschegg dr., a város és a mentőállomás orvosa, aki amikor egy magyar ember egy magyar orvos kartársától hoz bizonyítványt hatósági látamozás végett, kikel magából, fölháborodottan ordítja,

hogy Fiume non è Ungheria, Fiume è italiana. Fiume nem magyar föld az orvos ur szerint, tehát miért mer ez a magyar ur bizonyítványt elébe tenni. S az orvos ur fogja a bizonyítványt, darabokra szakgatja és a papirkosárba dobja. Csodálatosnak kell mondani azt a béketűrést, amely csak néhány szót engedett meg magának ezzel a magyar államiságot sértő eljárásával szemben. Csodálatosnak találjuk azért, mert Jellouschegg ur legalább is azt érdemelte volna meg, hogy úgy tépjék darabokra, amint azt ő a magyar orvos részéről kiállított magyar bizonyítvánnyal tette. Ez nem lett volna büntetés, csupán hazafias cselekedet, amelyből az egész fiumei magyarság elégtelét látta volna az ország népe.

Szomorú világot vet ez a fiumei közállapotokra. Jellemzésül szolgálhat a züllött viszonyokra. Ebben az éhes kikötővárosban még ma is gyűlöltebb a magyar szó, mint a horvát. A politikai jogászok szívesen szűrik össze az elveiket a horvát jogászokká, ha arról van szó, hogy a magyart üssék.

S ezen a példán buzdul fel a többi. A hivatalnok, kereskedő és az orvos. A magyar pénzre nagy a szükségük, de a magyar nyelvből nem esznek. Ezek az állapotokon változtatni kell.

A magyarságnak nem szabad tűrnie, hogy a saját földjén ki legyen rekesztve mindenünnen, hogy itt e lakosság jött-ment elemei (a hogy egyébiránt a magyarságot szokták ők nevezni) mindig érdekei ellen törjenek s ne muljék el nap, hogy meg ne sértsék a magyar nemzetet és annak itt élő fiait.

(f. o.)

A rendelő szobában.

(Szín: egy orvosi rendelőszoba. A falon az Indeficienter. A könyves polcon tudományos könyvek, ugymint: Bonctan; Anatomia; A bakteriologia vezérfonala és Fiume Statumai. Jelen: egy orvos, meg egy szerencsétlen paciens. Az orvos éppen „diagnostizál” állapít meg.)

Az orvos: (Olaszul.) Mi a baja?
A paciens: (Magyarul.) Boacsánatot kérek, hogy magyar vagyok, de . . .

Az orvos: Mit, maga gazember! Még be is meri ismerni, hogy magyar?
A paciens: Kérem, nem tehetek róla, annak születtem . . .

Az orvos: Öröklött betegség. Majd kizógyítom én magát abból a betegségből . . . Mutassa a nyelvét.

A paciens: (Az orvosra ölti a nyelvét!)

Az orvos: Maga marha! Nem ezt a nyelvet akarom látni. Az anyanyelvét!

A paciens: (Zavarodottan.) Kérem, annak nincsen semmi baja nálaistennek . . .

Az orvos: Micsoda? Semmi baja sincsen annak? Szóval, teljes egészségnek örvend? Egy idegen anyanyelv! Fiumében! Fölháborító dolog! Hanem majd gondoskodom arról, hogy ne maradjon így a dolog. Most pedig takarodjék innen.

A paciens: De kérem, én beteg ember vagyok!

Az orvos: Az egészség Fiumében egyszerűen szent és sérthetetlen autonómjog, s akinek ez nem tetszik, az dögöljön bele s menjen panaszával Szent-Péterhez.

A paciens: (Miután kilődították az utcára, meg szólít egy jóra való embert.) Ugyan kérem, nekem egy panaszom van. Szeretnék valami magyar hatóság-hoz menni a panaszommal, mert ez az orvos kibőbölt s azt mondta, menjek panaszra Szent-Péterhez.

A jóra való ember: (Miután egy percig gondolkodott.) Hogy infámis fráter az az orvos ur, az kétségtelen, de az egyik tanácsát mégis meg kell hallgatnia. Ugyanis, Szent-Péterhez tessék menni. Oda sokkalta hamarabb elér, mint Fiumében a magyar hatóságokhoz . . .

(És a szerencsétlen paciens igazat is adott a jóra való ember tanácsának)

Card.

Keményi a fiumei kikötőről.

Reményi Antal, a kiváló tengerészeti szakíró a „Budapesti Hírlak” legutóbbi számában cikket közöl a fiumei kikötőről, amelyben foglalkozik a kormány beruházási tervével s oda konkludál, hogy nekünk nem szabad most Dalmáciában új kikötőt teremtenünk annak sürgős visszacsatolásával, hanem a fiumei kikötőt kibővíteni. Hivatkozik a triezli példára. Az osztrák kormány százezer koronát költ rövid idő alatt az ottani kikötő kibővítésére. A tervezkedési tervek az azt mondja, hogy azok egyszerűségükben meglepők. Ebben eltér a véleményünk. De számos szakember véleménye is, akik szerint a fiumei kikötő kiépítésénél csodás tervszerűtlenség nyilatkozik meg.

Reményi Antal cikkében az osztrák Lloyd-dal is foglalkozik.

A kormány — írja — tárgyalásokat folytat a Lloyd-társulattal ama módzatokra nézve, amelyek mellett az egyezmény megújítható lenne. Hogy az osztrák kormány részéről szubvencionált Lloyd mindenekelőtt csak az osztrák kereskedelem érdekeit fogja szem előtt tartani, az természetes és hogy ennek folytán a mi érdekünk csak mostoha gyermeke lesz. Álljon tehát talpra kormányunk, ne habozzék, hiszen jelgége, egyetértve a nemzettel, közgazdaságunk függetlenítése és a lefolyt negyven év alatt elég tanpénzt fizettünk Ausztriának, eléggé gazdagítottuk már, és gondoskodjék önálló magyar kelet-ázsiai hajójaratokról. Ez irányban való forgalmunk növekedése ismét nagyobb igénybe fogja venni a fiumei kikötőt.

Fiume és Spalato kérdésében a következőket mondja:

Fordítsuk már most figyelmünket a szárazföldi forgalomra vonatkozó jövőbeli fejlődésekre. A baja báttaszéki hid megnyíllával továbbá a Gombosnál építendő Danahíd, amelynek megépítése tovább nem halasztható, valamint a pécs-bródi új vasút kiépülésével óriási fog megnövekedni az áruknak torlódása Fiume felé és azzal együtt kikötőjének igénybevétele, mely a mostani állapotban ily forgalmat közvetíteni teljesen képtelen.

A milliók százait vesztettük már forgalmunknak ily káros megakasztása folytán.

A fiumei kikötőnek szük volta azt a gondolatot ébresztette föl sokakban, hogy Fiume nem lévén képes tengerentúli kereskedelmünket kiszolgálni, csatoljuk hamarjában vissza Dalmáciát, ahol ott van Spalato szép, tágas öble, építsük ki kikötőjét és segítve lesz a bajon. Csakhogy ez gondolatnak ugyan igen szép de megoldásnak pejor morbo — rosszabb a betegségnél. Először már ugysis eléggé hosszú vasutvonalon tudjuk csak megközelíteni Fiumét, mely körülmény a vitelbernek kikerülhetetlen drágítását hozza magával, de még elviselni bírjuk, de ha még kétszázötven kilométer hosszal (annyi ugyanis a távolság Ogulin-

ól Spalatóig) megtödjük az utat, amelyen az árunak utaznia kell, hogy a tengert Spalatónál elérje, a vitelbér annyira megterhelné az árut, hogy akkor a kereskedőnek nem maradna egyéb hátra, mint megint csak Ausztria felé indítani áruját, tehát kereskedelmileg ez a Spalató felé való irány nem volna hasznosítható.

Reményi ezután politikai szempontból vitatja, hogy minő lehetetlenség a mai körülmények között Dalmácia visszacsatolása. Majd így folytatja:

Midőn tehát tengeri kereskedelmünk fejlesztéséről van szó, a dolgok ily állásánál fogva ez idő szerint *kizárólag csak Fiuméra kell gondolnunk*, s a kérdés megoldását csak egyedül ott kell keresnünk, ahol — szerencsénkre — meg is találhatjuk: a kikötő bővítésével, és ne telejtűk el, Ausztria is azt teszi a trieszti kikötővel, a múlt évben megszávozott száz millió koronányi összeg segítségével.

Ezután ismerteti a kikötő kibővítésének tervét. E szerint a Baross-kikötőt úgy szabályozzák, hogy a kikötő e részét annyira szűkítő hullámokat felső falának lefordása mellett a tengert feltöltik s az így nyert területen még a legnagyobb és legmélyebben merülő hajó is ki tud kötni. Majd ezekkel jut a cikk befejező részéhez:

A kikötő kibővítésének keresztülvitelénél gondoskodva lesz a gy hajóépítő-telepről dokkokkal, továbbá (a torpedógyár és kőolaj-kikötő közti) elegendő területtel, ahol a hajókhoz szükséges gőzgépek, valamint a hajók felszereléséhez és üzeméhez szükséges gyártmányok előállíthatók lesznek. A kikötő kibővítésével lépést fog tartani a Fiuméba való második vágyú kiépítése, a Kuipának hajózhatóvá tétele és ezzel a Vukovár-samacsi hajózható csatorna megépítése.

Ekképp kiegészítve Fiume nem lesz többé egy szűk, kis kikötő, ahol kisebbszerű hajók nagy ügyel-bajjal mozogva, kereskedelmünknek aránylag kis részét (jelenleg tizenkét százalékát összes külkereskedelmünknek) szolgálják ki, hanem oly kikötője lesz Magyarországnak, melyről Széchenyi István gróf 1847-ben midőn a kikötőt könyben uszó szemmel nézegeté, mondá: *Fiuméből még világkikötő lesz.*

Öngyilkos postatiszt.

— Saját tudósítónktól. —

Ma kora reggel egy 27 éves postatiszt halántékon lőtte magát s a kórházban, ahová beszállították, meghalt.

Előttünk fekszik a fiumei magy. kir. postaigazgatóság hivatalos jelentése: *Üldözési mániában szenvedett.*

Előttünk fekszik azonban a mi magunk szerzett értesülése, ami pedig ekképpen szól: *A postaigazgatóság szenved üldözési mániában, amely mánia úgy nyilvánul meg benne, hogy ő üldöz egyes tisztviselőket.*

Ime, itt a szerencsétlen postatiszt esete. A rendőrséget felhívjuk, hogy *kezdje meg a nyomozást, mi kergette a postatisztet a halálba?* A rendőrség feladata ezt kinyomozni. Ha ez meg nem történik, mi veszszük kezünkbe az ügyet s az egész „üldözési mániáról” levszedjük a takarót.

Tudósítónk az alábbiakban számol be az öngyilkosságról:

Mayer Jakab 27 éves posta altiszt ma reggel 4 órakor Mercato Coperto 2. szám alatt lévő lakásán revolvérel halántékon lőtte magát. A lövés nem volt halálos, mire 5 órakor újra magára lőtt. Mikor látta, hogy a második golyó is célt tévesztett magára gyújtotta az ágyát. A tüzet észrevették, de mire segítségére lehettek, már késő volt. Haldokolva szállították a városi kórházba, ahol rövid idő múlva meghalt.

Mayer Jakab 27 éves dióskáli illetőségű fiatal ember volt. Atyja ugyanott postamester. A fiatal ember körülbelül egy éve van Fiumében, de ez az egy esztendő teli volt az ő számára keserűséggel. Becsületes, szorgalmas és pontos ember volt, akinek csak az volt a hibája, hogy túlságosan iggzságszerető volt.

A postaigazgatóság kérdésünkre azt felelte, hogy Mayer Jakab üldözési mániában szenvedett s ezért lett öngyilkossá. Ami értesüléseink az ellenkezőt bizonyítják. Ime itt adjuk ezeket:

Hónapokkal ezelőtt Mayer nővére Diós-

kálon meghalt. Engedélyt akart kérni, hogy a temetésre elmehessen. Bouschée báró főnök akkor nem volt itthon, helyetteséhez pedig nem engedték.

Erre szolgát küldött a főnökhelyettes lakására, de a család tudta csak meg, hogy mit kíván a postatiszt. Mayer tehát Fiumében maradt s nem látta többé nővérét. Tavasszal megbetegedett s távozási engedélyt kért. Jegyzőkönyveztek vele s a dolog vége az lett, hogy *orvosi bizonyítvány ellenére sem engedték el.* A főnök azzal inzultálta, hogy lusta. Később hivatalos orvossal felülvizsgáltatta magát s erre megadták neki az engedélyt.

Néhány hónappal ezelőtt jelentést tett az igazgatóságnak, hogy *a szolgák legnagyobb része nem tud magyarul* s nem is akarnak megtanulni, úgy hogy a tisztok kénytelenek más nyelven beszélni velük.

Nemrég összeszólkkozott egy kollégájával s a dologról jelentést tett a főnökségnek. Időközben a kollégája bocsnatát kért, mire vissza akarta venni a jelentést. *A főnök azonban kikergette az irodájából. Erre a főnök ellen is megtette a panaszát.*

A budapesti igazgatóság nagy büntetésre ítélte 1908. évi tantümejének 10 százalékát levonták s kimondták róla, hogy beteges, összeférhetetlen természetű. S azóta, amint hivatalos nyelven mondják „utaztak reá”. Egymást követték a besugások, a kellemetlenkedések. Mayer az áthelyezését kérte, de megtagadták.

Kartársai körében tragikus sorsa mély részvétet kelt. Nagyon jó munkakerőnek és pontos tisztviselőnek ismerték, akinek csupán csak az volt a bűne, hogy igazságos ember volt.

Az elmondottak alapján, reméljük, hogy a rendőrség megindítja a nyomozást s meg fogja állapítani, hogy a szegény postatisztet a hivatalos üldözés kergette a halálba.

UJDONSÁGOK.

— **A rappresentanza.** A városi képviselőtestület tegnap délután 6 órakor ülést tartott, amelyen a kórház ügyét, a Villa Giuseppe kérdését tárgyalták. Meihnsner Artur a hivatalok vasárnapi munkaszünetéről interpellált. Ezután a közmunkajavaslat szabályozásáról folyt a vita s ezzel az ülés este 8 óra 45 perckor véget ért.

— **A magyar nyelv megsértése.** A zászló merénylet okozta nyugtalanság még le sem csillapodott, máris újabb merénylet érte a fiumei magyarságot. A zászlómerénylő egy ostoba horvát legény volt, aki talán bárgyuságában nem is tudta milyen bűne vetemedik. Annál súlyosabb merénylet érte a magyar nyelvet Jellouschegg dr. hatósági orvos részéről, aki egy magyar vasutasnak láttamozás végeit átadott orvosi bizonyítványát darabokra tépte, mert magyarul íródott. Jellouscheg ur toporzékolva kimondotta a szentenciát, hogy Fiume nem Magyarország, Fiume olasz város s összeszidta a derék vasutast, hogy arra vetemedett, hogy orvosa által magyar nyelven írassa meg az orvosi bizonyítványt. Az esetet az alábbiakban ismerteltük: *Somogyi József* máv. raktárnok hároméves kis leánya vörhenybe esett. A beteget Schweitzer Artur dr. kezelte s rövid idő múlva meg is gyógyult. Schweitzer dr., tekintettel arra, hogy beteg van a háznál, megtiltotta Somogyi idősebb leányának, hogy iskolába járjon. Mikor a három éves kis leány meggyógyult, Schweitzer dr. kiállította a bizonyítványt, hogy miután a himlőbetegség elmúlt, az iskolát az idősebb leány akadály nélkül látogathatja. Az iskolából azonban hazaküldték, hogy a bizonyítványt láttamozatni kell a hatósági orvossal. Somogyi József erre tegnap Jellouschegg dr. hatósági orvoshoz ment. Mikor a magyar bizonyítványt átadta, Jellouscheg dr. ráförmedt Somogyira, hogy *Fiume nem Magyarország, Fiume olasz, hogyan merészkedik magyar bizonyítvánnyal elébe állani.* S ezzel fogta a bizonyítványt, darabokra tépte és a papírkosárba dobta. Somogyit elűtötte a mérg s nyomban megadta a választ a magyar államiság megsértéséért.

— **Lei — dottore? Lei e porco, stupidó.** (Maga orvos? Maga disznó, számára.)

S azután még odamondott a doktor urnak néhány válogatott címet. (Végre a magyarjainknak Pea Pál példáján építve nyomban méltó elégtételeit vesznek a rajtuk esett sérelemért. Szokatlan, de új. Tessék folytatni. — A szerk.)

— **Az állami tisztviselők és a vasutas fogyasztási szövetkezet.** Kellemetlen meglepetés készült nemrég a fiumei állami tisztviselők számára. A kereskedelmi miniszter ki akarta őket rekeszteni a vasutasok országos szövetségének fiumei fogyasztási szövetkezetéből s azzal fenyegette a szövetkezetet, hogy ha nem rekeszti ki őket, meg vonja tőle a szállítási kedvezményt. A szövetség fiumei vezetősége memorandummal fordult a kormányhoz, kerve, hogy hagyja meg az állami tisztviselőket a szövetkezetben. Fodor Ármán a fiumei kerület elnöke minden eszközzel azon fáradozik, hogy illetékes helyen ezt a rendelkezést visszavonják. Dost már valószínű, hogy a kormány nem fogja megvonni a szövetség kérését, amelylyel a fiumei állami tisztviselők érdekeit szolgálja. Ez ügyben Batthyányi Tivadár gróf, a szövetség elnöke interpellált a kormánytól s elsősorban neki köszönhető, hogy a miniszteri rendelet hatályát nem terjesztik ki a fiumei vasutas fogyasztási szövetkezetre.

— **A társadalomtudományi körből.** A fiumei társadalomtudományi körben élénken folyik a munka. Még e hó folyamán három előadás lesz az egyesület nagytermében (Via Fiumara 2), vasárnap délelőtt fél 11 órakor *Tedeschi Amadeo* trieszti szónok tart előadást „A polgári evolucionio és a szocializmus” címen. — E hó 28-án *Corády Victor*, a biológiai álmomás tudós igazgatója ismerteti fogja olasz nyelven a tenger világát, számos vetület kép kíséretében. Az előadás este fél 9 órakor kezdődik. *Garády Viktor* előadását magyar nyelven e hó 30-án este tartja meg.

Hajóóriások kikötőnkben. A Cunard társaság *Caronia* gőzöse, mint már jelentettük, 1440 visszavándorlóval e hó 25-én ideérkezik. A *Caronia* Alexandrián át érkezik és visszamenet is érinti ezt a kikötőt. — A *Carmania* 5-én érkezik meg 1740 visszavándorlóval. A *Carmania* nem jön a kikötőbe, hanem a kikötő előtt fog horgony vetni.

— **A „Danubius” tőkeemelése.** A „Danubius hajógyár részvénytársaság” annak idején szerződést kötött a haditengerészettel, amely szerint a közös kormány a szükséges torpedónaszádok és zuzók 50 százalékát a Danubiusnál rendeli meg ugyanolyan áron és feltételek mellett, mint ahogy a másik 50 százalékot a trieszti Stabilimento Tecnico szállítja. Ez a megrendelés ahhoz a föltételhez van kötve, hogy a Danubius kötelezettséget vállal arra, hogy egy esztendőn belül Magyarországon hajógyárat létesít. A telkek megszerzése után a Danubius azonnal hozzálátott a hajógyár építéséhez, amivel a haditengerészettel kötött megállapodásban kitűzött határidőn belül, vagyis a lefolyt év őszén elkészült. A két hajógyár és a megrendelt hadihajók építése igen jelentékeny tőkéket vesz igénybe, amelyeket a Danubiusnak a mögötte álló 3 nagy pénzintézet bocsáott rendelkezésére. De már két év előtt elhatározta volt a Danubius, hogy amint ezeknek a jelentékeny befektetéseknek kamatoztatása biztosítva lesz, fölemeli az alaptőkéjét. Ennek az ideje most majd rövidesen elérkezik. Amint tehát a pénzügyviszonyok tovább javulnak, a Danubius fel fogja emelni alaptőkéjét és kibocsátja az új részvényeket.

— **A kikötő forgalma.** Indult 22-én *Camolia Tessalic* Konstantinápolyba, *Volturno* olasz gőzös Liverpoolba. Érkezett 22-én *Dandolo* olasz gőzös Calcuttából 950 bál jutával, *Tyria* angol gőzös Liverpoolból, a *Bari* olasz gőzös Bariből 30 hordó borral, *Colomale* olasz gőzös Cataniából 610 tonna kénnel és a *Flaminia* angol gőzös Liverpoolból 300 tonna vegyes áruval.

— **Vasutasok balja.** A vasutasok országos szövetségének fiumei kerülete a jóléti intézmények megalakulása után most megkezdi társadalmi működését is. A nagy terület a arsang alatti, február 1-én nagy bált rendez a Corsia Deák szálló nagytermében, amely bizonyosan a farsang egyik legsikerültebb balja lesz. *Fodor Ármán*, a kerület elnöke élénk tár-

sas életet kíván teremteni a vasutasok között. Ezért a tavaszszal nagy hangversenyt is fog rendezni elsőrangú fővárosi művészek közreműködésével. A vasutas bál iránt már most is nagy az érdeklődés s bizonyos, hogy olyan vig mulatság, aminőnek ez ígérkezik, aligha lesz a farsang alatt. A mulatság jövedelme a vasutas árvaház céljaira fog szolgálni.

— **Nagy családi művészestélyt** kacsagtató műsorral tart ma este 8 órakor a Riva Szápáryn levő Magyar Vendéglőben Schneider Marci hírneves művész két leányával. Az érdekes műsor méltán megérdemli a megtekintést. Belépti díj nincs.

— **Gyorsirási tanfolyam.** Értesítjük az érdeklődőket, hogy az e hó 5-én tartott értekezleten elhatározták, hogy a Kovács Tódor vezetésével álló magyar gyorsirótanfolyam *f. hó 14-én este 8 órakor veite kezdetét.* Felhívának tehát mindazok, akik a gyorsirást elsajátítani kívánják, keressék fel a tanfolyam vezetőjét, mely *e hó 14-étől kezdve minden kedden és pénteken este 8 és 9 óra között* a „Kereskedők és Iparosok” egyesületének helyiségében a városi takarékpénztár épületében a Café (Grand mögött, földszint) az első vásárcsarnok bejáratával szemben található. A jelentkezők számától függ, hogy az olasz, német és horvát gyorsirási tanfolyamok is megtarthatók lesznek.

— **Mozgófényképek.** Az „Edison” mozgófényképszínház legújabb műsora: A tulipánok. — Részlet az „I puritani” operából grammofoon- és zenekari kísérettel. — Fájdalom és kötelességteljesítés. — Egy hős emlékei.

Farsangi naptár.

Január 22. Színházi előadást és bált rendez a 79. Jellacsics-gyalogezred tisztikara a Corsia Deák-szálló nagytermében. Kezdeté este 8 órakor.

Január 25. A filharmonikusok hangversenye. Kezdeté este 9 órakor.

Január 26. Első álarcosbál a Comunaleban. Kezdeté este 9 órakor.

Február 1. Kiskereskedők alkalmazottainak bálja.

Február 1. A vasutasok országos szövetsége fiumei kerületének bálja a Corsia Deák-szállóban, a vasutas árvaház javára. Kezdeté este 9 órakor.

Február 2. Második álarcosbál a Comunaleban. Kezdeté este 9 órakor.

Február 5. A 79. Jellacsics-ezred tisztikarának mulatsága a Európa-szálló nagytermében. Kezdeté este 9 órakor.

Február 8. A „Falco” kerékpáregyesület nagy bálja a Corsia Deák-szálló nagytermében. Kezdeté este 9 órakor.

Február 8. Bál a Casino Patriotticóban.

Február 9. Harmadik álarcosbál a Comunale színházban. Kezdeté este 9 órakor.

Február 12. Az olasz jótékony egyesület bálja.

Február 16. Negyedik álarcos bál.

Február 19. Nagy „biancorosa” álarcos bál.

Február 22. Filharmonikusok jelmez bálja.

Február 23. Filharmonikusok nagy bálja.

Február 23. Nagy álarcosbál a Comunale színházban. Kezdeté este 9 órakor.

Február 26. A Jellacsics ezred tisztikarának jelmez bálja az Európa-szálló nagytermében.

Február 29. Nagy bál a Casino Patriotticóban.

Március 1. Nagy gyermekbál a Comunale-színházban. Kezdeté délután 3 órakor.

Március 3. Utolsó álarcosbál a Comunale-színházban.

Olvasóink figyelmébe. Lapunk egyes példányai kaphatók a „Globus” hírlapelárusító üzletben, Vincenzo de Domini-utca. — Az Ivancich-féle hírlapelárusító üzletben. — A m. kir. dohánynagyfőzdeben, Piazza Elisabetta. — Capudi Romualdo likőrüzletében, Deak Corso. — Trbojevic G. papírkereskedésében Via del Molo. Barbis Giov. irafikban, Via Adamich és kiadóhivatalunkban.

TÁVIKAT. TELEFON.

A képviselőház ülése.

A főrendiház ülése.

Lueger haldoklik.

A pártközi konferenciáról.

A képviselőház ülése.

BUDAPEST, jan. 21. A képviselőház mai ülését Justh Gyula elnököl.

Nagy Emil dr. a házszabályrevízió dolgában jegyzett be indítványt. Az indítványt pénteken fogják tárgyalni.

Ezután átérnek az *ujoncjutalék megajánlásáról* szóló törvényjavaslat tárgyalására.

Leitner Adolf az ujoncjavaslat ellen beszél.

Az elnök ezután a vitát bezárja.

Az előadó beszéde után *Jekeljalussy* Lajos honvédelmi miniszter reflektál az elhangzott beszédekre. A katonai rendtartásra kijelenti, hogy a régi és elavult. A párbajmániára megjegyzi, hogy a mai társadalmi feifogások mellett nem lehet semmit sem tenni.

Lengyel Zoltán, Molnár Jenő és Farkas-házy Zsigmond éltek a zárzó jogával.

Ezzel az ülés véget ért.

A főrendiház ülése.

BUDAPEST, jan. 22. A főrendiház ma *Desseffy* Aurél elnöklésével ülést tartott, amelyen a kiegyezési törvényjavaslatot és a kereskedelmi szerződéseket tárgyalták. A vicinális vasut javaslatánál *Zselénszky* Róbert gróf élesen támadta a kormány vasuti politikáját. *Wezerle* Sándor miniszterelnök és *Szterényi* államtitkár visszautasították a támadást. Ezután elfogadták a törvényjavaslatot.

Ezzel az ülés véget ért.

Lueger haldoklik.

BUDAPEST, jan. 22. *Lueger* Károly, Bécs város polgármesterének állapota válságosra fordult. Orvosainak véleménye szerint halála minden percben várható.

A pártközi konferenciáról.

BUDAPEST, jan. 22. *Justh* Gyula, a képviselőház elnöke maga köré gyűjtötte ma a Ház folyosóján az újságírókat s kijelentette, hogy a lapoknak közlése a pártközi konferenciáról téves. A tegnapi konferencia nem végződött eredményre. Miután látta, hogy pártközi megegyezésről nem lehet szó, az ülést bezárta.

A szamárköhögést

a gyermekek ezen ismert rémét a SCOTT-féle Emulsio minden esetben sikeresen gyógyítja. A SCOTT-féle Emulsio a legjobb szer gyenge, beteges gyermekek gyógyítására, kiknek gyorsan visszaadja **rózsás kerek arcukat** Rendkívüli gyógyszerere és erősítő hatása abban leli magyarázatát, hogy a legjobb, legtisztább és leghatásosabb anyagokból állítják össze, melyek a SCOTT-féle eljárás folytán izletes, könnyen emészthető Emulsióvá válnak.

As Emulsio vasutasánál a SCOTT-féle moszer vedjégyét — a halaszt — írjuk figyelemes venni.

SCOTT-féle Emulsio

felnőtteknek s agoknak ép oly jó hatásos, mint gyermekeknek.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50. fillér.

Kapható a gyógyszerárakban.

Felelős szerkesztő: Korcsmaros Nándor.

Szerkesztő és lapigazgató: Murai Jenő.

A „Pannonia” kávéházban

ma és minden este
MANCSU PALI
jeles verseczi cigány zenekara
hangversenyez.

Grand 6 Prix

Vizgázát a védjegyre.

Dr. Angyán, Dr. Elischer, Dr. Herzel, Dr. Kétly, Dr. Korányi, Dr. Laufenauer, Dr. Liebmann, budapesti egyetemi tanárok, Dr. Glax tanár, Dr. Ebel, Dr. Gorsky, Dr. Kostecky, Dr. Szemere, Dr. Szigali abbaziai, Dr. Ebers, Dr. Cottelli, cirkevencai, Dr. Giordano, Dr. Veto velencei és sok más jeles orvosi kapacitás a

SZENT ISTVÁN védjegyű

Dupla malátasör

a kőbányai Polgári serfőző r. t. gyártmányát ajánlják, melynek kiváló gyógy- és tisztító hatása fölülmulhatatlan.

a „GOLIÁT” malátasör

10 fillérrel olcsóbb.

Árusítják Fiumében:

Agona Francesco via Ciotta, Angelini Giuseppe Fiumara, Bach Milan via Giuseppe, Cartesio Nicolò via Governo, Gambrius Buffet via Lido, Grünfeld Buffet Corsia Deak, Moravec Carlo Corso, Pasticceria Salomon Corso, Schiltar Giovanni Piazza Zichy, Stochel Giovanni via Alessandrina, Tones Valentino Corso, Unione Comestibili e Coloniali via del Fino, Máv. fogyasztási szövetkezet Punte Franco.

Tévedés az,

ha bárki, akár reklám céljából akár más szándékkal azt állítja, hogy jobb magyar ételeket, vagy jobb magyar borokkal szolgál, mint az egyedüli, jó hírnevű

MAGYAR VENDÉGLŐ

magyar otthon

„Riva Szápáry”, az Adria palota mellett. Az előkelő magyarság találkozó helye.

Butorozott szobák tengeri kilátással kaphatók.

Új műfestészeti-, vegytisztító- és mosó-intézet.

Brott Lajos

Fiume Via Germania, (Miculini és Richtmann féle ház.)

Elvállal mindennemű tisztításokat, ugymint úri-, női- és gyermek-ruhát, kezméket, keztyűt, függönyöket és szőnyeget, valamint butorszoövetek, piperket, kézimunkákat műfestészeti és vegytisztítási cézből mérsékelt árak mellett.

Háztól és házhoz szállítás. Levelező-lap elégséges

A n. é. közönség pártfogását kéri

Brott Lajos műfestő

Rauschel Ferenc

első fiumei kézmű- és divatáruháza a Corsón levő nagyarányu árutermeit szives figyelmébe ajánlja úgy a helybeli közönségnek mint a Fiumében és környékén időző idegeneknek.

Magyar cég. **Wellmann Testvérek** Nagy választék

FIUME, Via del Pozzo 2. Telefon sz. 19.

vas-, szerszám-, konyhaberendezési és háztartási
cikkek dúsan felszerelt raktára olcsó árakon.

Takaréktűzhelyek! Kályhaelozók! Széntartók! Mérlegek!

Krupp-féle Hazai gyártmányú losonczy
Berndorfi nickeledények. Excelsior zománczedények.

VELENCE

CAVALLETTO
SZÁLLODA és ÉTTERMEK
a Márkustér közvetlen közelében
teljesen újjáalakítva.

Szobák 2½ lírától, teljes
penzió 9 lírától feljebb.

Ritűnő konyha, tiszta italok.
Vársaskocsi és megbízott az állomásnál.

VILLANYVILÁGÍTÁS!
GÖZFÜTÉS! — FÜRDŐK!

Tulajdonosok:
Serantoni és Fratelli Scattola.

GAMBRINUS-BUFFET

VIA LIDO, DANIEL-MOLO ÁTELLENÉBEN.

Van szerencsém Fiume város és környékének t. közönségével
tudatni, hogy fenti cím alatt Fiumében gazdagon felszerelt
uzsonna-termet és álló sör- és borozót létesítettem.

Raktáron tartok állandóan friss prágai füstölthús különleges
ket, naponként hozatok valódi bécsi virstíftket és azokat helyiségekben
melegén is fűszolgálom.

Szajer bizálit baromfiak, kacsák, libák, tisztán kikészítve, hide-
gen és melegen.

Sajtok, halkonzervek, főtt és sült édesvízi és tengeri halak, be-
főttek, gyümölcsök, csemegék állandóan raktáron.

A kőbányai polgári serfőzde sokszor díjazott és közkedvelt világos
palacsörét jégbe hűtve palackokban is árusítom. Bel- és külföldi
boraim a legkitűnőbbek.

Szakértelemmel rendezek bufetteket klubokban, esaládoknál,
esküvőkön vagy magánosoknál.

Finom, előzékeny kiszolgálást biztosít **KUHN GYULA.**

Szent-István védjegyű Dupla Maláta-sör palackokban.

A DREHER ANTAL-féle egyesült sörgyárah
részvénytársaságának.
(gyár Budapest-Kőbánya) FIUMEI FŐRAKTÁRA.

Iroda: Ürményi-tér 6. — Telefon szám 22.
Jeggyár: Canale-utca, Steinmann-ház.

GYÓGYHATÁSÚ
DUPLA MALÁTA SÖR

Orvosok által ajánlott gyógyító hatású sör.
A sör hetenként 25 majolika palackot tar-
talmazó eredeti ládákban érkezik frissen a
gyárból. — Ezen kitűnő sörön kívül állandó-
an raktáron van kivitelű és márciusi sör,
¼, ½ és 1 hl-es hordókban és 50 fél literes
palackot tartalmazó eredeti ládákban.

Vendéglősök rendelkezésre barna dupla maláta sört is
kapnak. — Bárhova házhoz is történik szállítás.

DETAIL ELÁRUSÍTÁS: minden jobb fü-
szer- és csemege-üzletben.

Mindenkor friss csapolás:
Főképviselet: Rupnik Emil, Ürményi-tér 6.

Bonbonniere Move

Előkelő Malató

Abbazia Bristol - szálló

Estenként nemzetközi varieté-
előadások kizárólag elsörendű
művészi erők felléptetével.

Kitűnő szellőztetés.

Ha szereti az egészségét,
használjon kizárólag
aluminium konyhadényeket

tiszta alumíniumfém-ből, a melyekkel fűtő-
anyagban 40%-ot takarít meg.

EGYEDÜLI FŐRAKTÁROS
LEONESSA VINCENZO
Via Andrássy 17. — FIUME — Via Andrássy 17.

Hotel Pension Herkules
ABBAZIA.

Modern kényelemmel berendezett ház
a molóval szemben. - Hires konyha.
Családok részére mélyen leszállított
árak.

E lapra hivatkozók kedvezményben részesülnek.
Tulajdonos: Wilsch Albert.

Cinematograf „EDISON”
Mozgófénykép-terem
VIA FIUMARA 2. SZÁM.

A legszebb és legtekélyesebb ve-
titési szerkezettel.

Villanyosan szellőztetett s kényel-
mes ülésekkel berendezett nézőtér.

Állandó előadások d. u. 1/25-től
kezdve.

Állandó bérletjegyek is válthatók
a pénztárnál.

Telefon. 203

Villa Dražica
Abbazia.

Szép fekvés, kilátással a tengerre.
Kényelmesen berendezett szobák
= MÉRSÉKELT ÁRAKON. =

MONTE VERDE
vendéglője a Jelačić kaszárnyával
szemben.

Kitűnő magyar konyha
Hamisítatlan magyar borok.
Kőbányai polgári sör.
Olcsó havi előfizetések.
Fedett tekepálya.

Szálloda és Pensió
LACKNER
ABBAZIA, Reichsstrasse.

Gyönyörű tengeri kilátás majd-
nem minden szobából.

Magyarok kedvence lakhelye.
OLCSÓ ÁRAK.
Előzékeny és pontos kiszolgálás.
Fürdő a házban.

Villanyvilágítás

A leggazdaságosabb, állandó
meleget tartó, kitűnő kályha a
„Meteor” kályha

kőszén- és koksztű-
tésre berendezve.
Egyedül s kizáróla-
gos raktár:

Wurzer János
— FIUME. —
Vicolo dell' Ospedale.

Üveg- és porcellán-
raktáramat szép és
mesés olcsóságu tár-
gyakkal szereltem fel.

KORNICZAI G.
Via Governo 22. (Corso.)

Tanuló leány,
ki a magyar és német nyelvet bírja, azonnal
felévettetik a Bagári és Lukács-féle női szabó
üzletben Via Andrássy 30.

Butorozott szobát több havi tartozkodásra
esetleg ellátással keres februártól kezdve Janell
József, Pancsova, Király-utca 125.

A bankkamatláb leszállítása dacára
5% netto kamatot
térít meg takarékbetétek és folyószámlaköve-
telések után

a FIUMEI KERESKEDELMI BANK
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
ADRIA PALOTA FIUMBAN ADRIA PALOTA
(a törvényszerű tőkekamat-adót sajátjából fedezi
ez intézet.)

VARIETÉ INTERNAZIONALE
Estenként kiváló művészierők fellépte

Via Alessandrina 3. Kezdeté 9 órakor.